

Головною метою запровадження інновацій в архітектурному освітньому процесі кінця ХХ – початку ХХІ століття стає необхідність відповідати виклику глобалізаційних трансформацій, екологічних проблем та розвитку культурних тенденцій у світі. Інноваційний підхід в освіті визначається не через використання якоїсь однієї освітньої моделі, а здатність вищого навчального закладу моделювати навчальний процес з використанням різних освітніх технологій на основі їх потенційних можливостей і переваг. Головною метою запровадження інновацій в освітньому процесі кінця ХХ – початку ХХІ століття стає необхідність відповідати виклику глобалізаційних трансформацій, екологічних проблем та розвитку культурних тенденцій у світі. Отже структура і сутність інноваційного освітнього процесу у вищих навчальних закладів України і, зокрема, у на факультеті архітектури, будівництва та дизайну Національного авіаційного університету відповідає характеру і швидкості соціальних змін у країні, європейським стандартам підготовки фахівців інноваційного типу.

Божинський Б. І., канд. арх., доц.
*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова*

ТРАДИЦІЙНІ ПІДХОДИ В АРХІТЕКТУРІ ТА НОВІ ТЕХНОЛОГІЇ

Увесь перебіг розвитку архітектури показує, що значення форми, її символічність, поставали як засіб культурного спілкування, що виражалось, серед іншого, семантичними, пластичними, та тектонічними засобами, які виявляють основні властивості архітектурного простору та віддзеркалюють засадничі суспільні та моральні вартості, а також історичні закономірності. Архітектурна форма, зокрема її символіка, поряд із художньою інтерпретацією творчого підходу автора відбиває сьогочасне для нього культурне та суспільне середовище. І саме завдяки унікальній особливості людського мислення – міфотворчості, тобто безперервного процесу міфологізації всіх явищ навколишнього світу, можливе образно-емоційне тлумачення явищ і процесів, що відбуваються в цьому світі.

Через це правомірно твердити, що простір міфу є потрібним середовищем для кристалізації архітектурних форм – крізь систему символів, що позначають властивості світу в цілому, а саме: політичні, соціальні, етичні та естетичні уявлення про світ. Безумовно, основною якістю, визначальною для архітектурної форми, є функція, як увесь великий і цілий комплекс розв'язуваних в архітектурному проектуванні завдань. Еволюційний процес розвитку технології, трансформуючи і ускладнюючи смислові наповнення категорії функції, трансформує і естетичного складника.

Століттями будівничі використовували загалом схожий і відносно обмежений реєстр архітектурних форм (різні модифікації ордерних систем; тектонічні стояково-балкові, багатопрогонові, хрещаті або зально-баневі схеми; систему обробітку, декору тощо); це забезпечувало спадкоємність і визначало певну зорову єдність безлічі культурних шарів архітектурного середовища. Наприклад, ордер спочатку з'явився тільки як певний конструктив, згодом – ускладнюючи тектоніку і просторову структуру споруди, а також і збагачуючи новим змістом, який, і собі, вимагає адекватного пластичного втілення – перетворюється на спосіб формувати художній образ в архітектурі. Відповідно, розвиток технологій збагачує і самі можливості виражальних засобів архітектури.

Тому взаємний вплив технологічного прогресу та еволюції суспільних взаємин, а, отже, і поступ гуманітарних наук і дисциплін, розвиток мистецтва (а серед цього, й передусім – мистецтва архітектури), заслуговує на особливу увагу. На темпи розвитку науки й техніки завжди впливали певні соціокультурні особливості суспільства на тій чи тій стадії його розвитку. І тільки завдяки промисловій революції і невдовзі за нею й науково-технічному поступові став можливий і зворотній вплив - свого роду зворотній зв'язок між технологічним рівнем розвитку суспільства і його соціокультурними особливостями. Промисловий розвиток постав у нерозривній єдності з соціальним поступом, що багато в чому визначає і систему функцій архітектури. Перехід до нових економічних взаємин змінює соціальну структуру суспільства, а за нею міниться й архітектурне середовище, підпираючи традиційні способи його витвору.

Починають активно опановувати природні ресурси, міцніє віра в технічний поступ і, відповідно, в те, що поступ технологічний може забезпечити прогрес і соціальний – встановлюються пріоритети нової, функційної архітектури. Однак, наступивши незабаром, культурна криза спільноті показує, що віра в ідеали технологічності, універсальності та раціоналізму в архітектурі багато в чому була абсолютно умоглядною, на відміну від догматів будь-якої традиційної релігії.

Насправді ж сам по собі технологічний поступ може не тільки забезпечувати поступ соціальний, а й приводити до його глибокої кризи, внаслідок цього поглиблюється прірва між людиною та середовищем. Що наочно і показали приклади модерністських експериментів в архітектурі ХХ століття. Культурна криза європейського суспільства характеризує появу такого напрямку в європейській архітектурі, як постмодернізм, що буквально символізує собою руйнацію гармонійного архітектурного середовища. Виникає песимістичний погляд на універсальність та технологічний прогрес в архітектурі – як свого роду реакція на його нестримний розвиток. З цієї кризи архітектурного розвитку, свого роду еволюційного суспільства, втім, знову виходить завдяки черговому витку технологічного поступу – інформаційній добі. Яка, крім іншого, надає і

новий зміст і новий імпульс розвитку архітектурної думки, та нового усвідомлення традицій у ній.

Протягом століть історії розвитку будівельних технологій, інженерних конструкцій відбувалося переосмислення традиційних поглядів на принципи формування предметно-просторового середовища і архітектурного формотворення, відповідно, символічне значення архітектурних форм зазнавало істотних змін. Проте, застосовуючи нові технології в архітектурній практиці, з'явилася потреба у віднові традиційних принципів формотворення. А для реновації цих принципів потрібний певний досвід аналізу традиційних архітектурних підходів.

Бондаренко В. В., доц.

Харківська державна академія дизайну і мистецтв

АРХІТЕКТУРНА ТА ДИЗАЙНЕРСЬКА ОСВІТА В СИСТЕМІ МАЙБУТНЬОГО ТА СЬОГОДЕННЯ

Вища освіта України сьогодні повністю перейшла на двоступеневу систему підготовки випускників – бакалаврів та магістрів. Дуже важливим, на наш погляд, є не зруйнувати, а, навпаки, зберегти академічні традиції підготовки випускників мистецького та архітектурного напрямів.

Кожний вищий навчальний заклад, маючи свій профіль та традиції підготовки архітекторів та дизайнерів, повинен мати більше прав по вирішенню питань щодо терміну підготовки бакалаврів і магістрів, розробки навчальних планів та авторських програм дисциплін, вибору обсягу навчального навантаження студентів та інш.

Підготовка архітекторів та дизайнерів потребує більшої кількості тижневого навчального навантаження, ніж в технічних ЗВО. На протязі п'ятдесяти років тижневе навчальне навантаження складало 48 годин аудиторних занять. Зараз для бакалаврів це – 24 години на тиждень, магістрів – 18 годин.

Навчання студентів на архітектурних та дизайнерських спеціальностях потребує постійного творчого пошуку, як з боку викладачів, так і з боку учнів. Саме творчий потенціал студента має бути розкритий в процесі їх навчання ще з перших кроків життя у ЗВО.

Значну роль в розкритті здібностей студента та перетворенні його в творчу індивідуальність має так звана мотиваційна складова. Саме вона дає змогу сформулювати та збагатити мотивацію творчої діяльності майбутнього спеціаліста.

Інтеграція України в світовий простір потребує глибокого осмислення великої низки питань, серед яких майже головним питанням є: яким ми бачимо підготовку магістра дизайнерського профілю. Справа в тому, що не кожний студент має здібності до наукової роботи. В такому